

POSTANOWIENIE

Dnia 20 września 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Widło (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Maciej Kowalski

SSN Mariusz Załucki

w sprawie z wniosku J. J.

z udziałem K. G.

o ustalenie kontaktów z małoletnimi: T. J., E. J. i N. J.

z urzędu z udziałem K. G. i J. J.

o pozbawienie władzy rodzicielskiej J. J. nad małoletnimi:

T. J., E. J. i N. J.

z urzędu z udziałem K. G. i J. J.

o zakazanie kontaktów J. J. z małoletnimi: T. J., E. J. i N. J.

z wniosku Prokuratora Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z udziałem K. G. i J. J.

o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi: T. J., E. J. i N. J.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 20 września 2022 r.,

zażalenia wnioskodawcy J. J.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Rybniku

z dnia 9 lutego 2022 r., sygn. akt II WSC 3/22,

odrzuca zażalenie.

UZASADNIENIE

Zaskarżonym postanowieniem Sąd Okręgowy w Rybniku w sprawie: z wniosku J. J. z udziałem K. G. o ustalenie kontaktów z małoletnimi T. J., E. J., N.J.; z urzędu z udziałem K. G., J. J. o pozbawienie władzy rodzicielskiej nad małoletnimi, o których mowa wyżej; z urzędu z udziałem K. G., J. J. o zakazanie kontaktów J. J. z wyżej wskazanymi małoletnimi; a ponadto z wniosku Prokuratora Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z udziałem K. G., J. J. o powierzenie wykonywania władzy rodzicielskiej nad małoletnimi T. J., E. J., N. J. na skutek apelacji J. J. od postanowienia Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim z 19 grudnia 2019 r., w przedmiocie skargi kasacyjnej z 20 stycznia 2022 r. wniesionej przez J. J. odrzucił tę skargę.

W zażaleniu od tego postanowienia, które to rozstrzygnięcie działający osobiście wnioskodawca zaskarżył w całości zarzucił naruszenie jego prawa do sądu, przy czym podkreślił, że profesjonalna pomoc prawna jest elementem skutecznej jego realizacji, w efekcie, jak stwierdził odmowę udzielenia pomocy prawnej należy traktować, jako przejaw ograniczenia prawa do sądu. Żalący podkreślił ponadto, że sytuacja majątkowa strony nie może być barierą w dostępie do sądu, a dyskryminacja na tym tle jest w jego ocenie niedopuszczalna. W dalszej kolejności J. J. wyraził pogląd, wedle którego Sąd Okręgowy w Rybniku odmawiając mu możliwości skorzystania ze zwolnienia „z kosztów procesowych, jak również przyznania radcy prawnego lub adwokata” zamknął, w konsekwencji, drogę sądową do dochodzenia jego praw.

We wnioskach skarżący domagał się zmiany zaskarżonego postanowienia.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Zażalenie podlega odrzuceniu.

Zgodnie z art. 87¹ § 1 k.p.c. w postępowaniu przed Sądem Najwyższym oraz przy podejmowaniu przed sądem niższej instancji czynności procesowych związanych z postępowaniem przed Sądem Najwyższym wyłączona jest zdolność postulacyjna stron oraz, co do zasady, możliwość zastępowania ich przez innych niż adwokat bądź radca prawny pełnomocników. Zastępstwo, o jakim mowa w art. 87¹ § 1 k.p.c., obejmuje nie tylko konieczność sporządzenia danego środka prawnego, który ma uruchomić postępowanie przed Sądem Najwyższym, w tym

zażalenia, przez adwokata lub radcę prawnego, lecz także podejmowanie wszystkich czynności procesowych i występowanie w imieniu strony na ewentualnym posiedzeniu. Czynności dokonane bezpośrednio przez stronę są bezskuteczne (zob. na przykład postanowienie SN z 28 marca 2018 r., V CZ 16/18). Za postępowanie przed Sądem Najwyższym uważa się, w szczególności, postępowanie zażaleniowe (zob. na przykład postanowienie SN z 12 marca 2009 r., V CZ 8/09 oraz postanowienie SNz 7 maja 2014 r., II CZ 19/14. Skarżący J.J. wniósł zażalenie od postanowienia Sądu Okręgowego w Rybniku z 9 lutego 2022 r. osobiście, nie mając zdolności postulacyjnej. W konsekwencji zażalenie złożone z naruszeniem art. 87¹ § 1 k.p.c. należało zakwalifikować jako niedopuszczalne „z innych przyczyn”. Środki zaskarżenia, w tym skarga kasacyjna i zażalenie, podlegają – na zasadach ogólnych i również bez wdrażania procedury naprawczej – odrzuceniu jako niedopuszczalne, na podstawie art. 398⁶ § 2 i 3 lub w wypadku zażaleń w związku także z art. 394¹ § 3 k.p.c. Istniejące w tym zakresie w realiach sprawy uchybienie miało charakter nieusuwalny, w związku z czym zażalenie dotknięte takim brakiem podlegało odrzuceniu bez wzywania skarżącego do jego uzupełnienia na podstawie art. 398⁶ § 3 k.p.c. w zw. z 394¹ § 3 k.p.c. i art. 87¹ k.p.c.

[as]